

เกตุม สรรณรินทร์ 2551: การวิเคราะห์แรงจูงใจในการอนุรักษ์ป่าชุมชนของ ตำบลเวียงกาหลง อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ปรินญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการทรัพยากร) สาขาวิชาการจัดการทรัพยากร โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา ปรธานกรรมการที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญพร เจนการกิจ, Ph.D. 137 หน้า

ปัจจุบันการอนุรักษ์ป่าไม้ในรูปแบบขององค์กรอนุรักษ์ป่าชุมชน เริ่มเป็นที่แพร่หลายและเป็นที่รู้จักมากขึ้นในประเทศไทย กลุ่มรักษ์ป่าคอกู่เบ็ญ ตำบลเวียงกาหลง อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงรายเป็นกลุ่มอีกหนึ่งที่จัดกิจกรรมอนุรักษ์ป่าชุมชนอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 ซึ่งได้รับรางวัลและทุนสนับสนุนกิจกรรมอนุรักษ์ป่าชุมชนในระดับประเทศ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินงานและการจัดกิจกรรมอนุรักษ์ป่าชุมชนของกลุ่ม และวิเคราะห์ แรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมอนุรักษ์ป่าชุมชนของครัวเรือนในพื้นที่ศึกษา และโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความถดถอยแบบ โลจิสติก (Logistic Regression Analysis) 2 แบบ คือ การวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติกแบบสองทางเลือก (Binary Logistic Regression) และการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติกแบบหลายทางเลือก (Multinomial Logistic Regression) เก็บข้อมูลโดยการประชุมกลุ่มเป้าหมายและสัมภาษณ์ครัวเรือนที่อาศัยในพื้นที่ศึกษาจำนวน 259 ครัวเรือน

การดำเนินงานของกลุ่มรักษ์ป่าคอกู่เบ็ญ มีคณะกรรมการประกอบด้วยตัวแทนจากสามหมู่บ้านที่เป็นสมาชิกจำนวนรวม 45 คน โดยมีผู้ใหญ่บ้านท่านหนึ่งได้รับเลือกเป็นประธานกลุ่ม มีวาระตามตำแหน่งของผู้ใหญ่บ้าน จากผลการวิเคราะห์พบว่าแบบจำลองโลจิสติกแบบสองทางเลือกมีความเหมาะสมในทางสถิติมากกว่าแบบจำลองแบบหลายทางเลือก และพบว่าแรงจูงใจในการอนุรักษ์ป่าชุมชนที่สำคัญ คือ การที่ครัวเรือนประสบปัญหาเกี่ยวกับขาดแคลนน้ำในการผลิตการเกษตร การเป็นสมาชิกของคณะกรรมการกลุ่มรักษ์ป่าคอกู่เบ็ญ และการที่ครัวเรือนได้รับข่าวสารการอนุรักษ์ป่าไม้จากหอกระจายข่าวของหมู่บ้าน นอกจากนี้ยังมีปัจจัยที่มีผลทางบวกต่อการทำกิจกรรมอนุรักษ์ ได้แก่ อายุของเจ้าบ้าน และปัจจัยที่มีผลทางลบคือระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านของครัวเรือน

เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์ป่าชุมชนคอกู่เบ็ญอย่างต่อเนื่อง คณะกรรมการของกลุ่มควรที่จะส่งเสริมให้ครัวเรือนได้มีส่วนร่วม โดยเป็นแนวร่วมหรือเป็นสมาชิกด้านต่าง ๆ ที่จะได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมกับคณะกรรมการ และเพิ่มการรับรู้ข่าวสารด้านคุณประโยชน์ที่เกิดจากการอนุรักษ์ป่าไม้แก่ครัวเรือน

เกตุม สรรณรินทร์
ลายมือชื่อนิติศ

นาย ประจักษ์
ลายมือชื่อประธานกรรมการ

28 / พค. / 2551

Ketum Saraburin 2008: An Analysis of Incentive to Conserve Community Forest, Tambon Wiang Ka Long, Amphoe Wiang Pa Pao, Changwat Chiang Rai. Master of Science (Resource Management), Major Field: Resource Management, Interdisciplinary Graduate Program. Thesis Advisor: Assistant Professor Penporn Janekarnkij, Ph.D. 137 pages.

At present, forest conservation run by community organization has been widely recognized in Thailand. "Rak Pa Doi Khu Bia" Conservation Group at Wiang Ka Long Sub-district, Wiang Pa Pao District, Chiang Rai Province, is one of the community organization that has continuously practiced forest conservation activities since 2002. The group has obtained awards and funds to support its community forest conservation programs at the national level. This study aims to identify how the management and activities have been operated by the group and determine the household incentives to participate in forest conservation practices in the study area. Logistic regression analysis is applied using two types of model: binary logistic and multinomial logistic regression models. Data were collected using focus group discussion and an interview of 259 households in the study area.

The committee of "Rak Pa Doi Ku Bia" Conservation Group are recruited from three member villages with the total of 45. Group chairman has been selected from a village head. Results from analysis show that the binary logistic model performs better than the multiple logistic model. Being experienced in lack of agricultural water, being a committee member, and being received the information of forest conservation from village's broadcasting system are significant incentives of household to conserve the community forest. The factor that has positive relationship with conservation practices is age of household head while the factor that has negative relationship is time duration of household living in the village.

To sustain the conservation practices of "Ku Bia" community forest, it is suggested that the group committee should encourage households to participate as supporting committee in different activities in order to encourage their participation in decision making process. Further, the group should increase the public awareness on benefits of forest conservation to households.

Ketum Saraburin

Student's signature

Penporn Janekarnkij

Thesis Advisor's signature

28 / May 2008